

Hyvä oppilas ja huoltaja!

Olette nyt valitsemassa oppilaan omaa, valinnaista opinto-ohjelmaa, ja tämän oppaan tarkoituksena on auttaa teitä tässä tehtävässä. Huomioitthän, että valinnat ovat sitovia. Ensimmäisenä toiveena olevaa valinnaisainevalintaa ei välttämättä saa, joten siksi on hyvin tärkeää miettiä myös varavalinnat huolella, jotta myös ne ovat toiveiden mukaiset. Vaihtoja voidaan tehdä vain painavista syistä ja jos ryhmissä on tilaa. Tutustukaa käsillä olevaan oppaaseen huolella. Valinnat tehdään ja merkitään sähköisesti Wilma-lomakkeella yhdessä huoltajan kanssa. 7. luokan oppilaan ja huoltajan tulee palauttaa lomake viimeistään **maanantaina 2.3.2026**. 8. luokan oppilaan ja huoltajan tulee palauttaa lomake viimeistään **maanantaina 23.3.2026**.

Valintoja tehdään kahdessa vaiheessa. Seitsemännellä luokalla tehdään taide- ja taitoainevalinta sekä valitaan pitkä valinnaisaine. Molempia opiskellaan sekä 8. että 9. luokalla. Kahdeksannella luokalla valitaan lyhyet valinnaisaineet, joita opiskellaan 9. luokalla.

Haluatteko kysyä jotakin valinnaisuudesta?

Valinnaisuuteen liittyvissä asioissa teitä auttavat aineenopettajat, opinto-ohjaajat ja rehtori.

Jos kaipaatte oppaan tekstejä tarkempaa tietoa oppiaineiden tavoitteista, sisällöistä tai arvioinnista, kannattaa ottaa yhteyttä **aineenopettajaan**.

Jos kaipaatte ohjausta valintojen tekemiseen, kannattaa ottaa yhteyttä omaan **opinto-ohjaajaan**.

- Miira Luukkonen (7ABCD, 8FGH)
- Sanna Ahola (7EFGH, 8ABD)
- Pekka Tiitu (8CE)
- Satu Kuusisto (7P)
- Mari Raami (8P)
- Katri Niittymäki (7K, 8K, 9K)

Jos teillä on kysyttävää oppilasryhmistä, oppiaineen vaihtamisesta tms., kannattaa ottaa yhteyttä **rehtori Tommi Roiniseen**.

Kaikkiin koulumme opettajiin saa yhteyden Wilmalla.

Sisällys

1 Mitä valinnaisuus tarkoittaa?	3
2 Arvioinnista	4
3 Näin teet hyviä valintoja	7
4 Kangasalan kaupungin perusopetuksen tuntijako	8
5 Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (2 vvh 8. ja 9. luokalla).....	9
5.1 Kotitalous, vKO.....	10
5.2 Kuvataide, vKU.....	10
5.3 Käsityö, vKS.....	11
5.4 Musiikki, vMU	11
6 Valinnaisaineet.....	11
6.1 Pitkät valinnaisaineet (2 vvh 8. ja 9. luokalla).....	12
6.1.1 Makuja arkeen ja juhlaan (kotitalous), pvKO	12
6.1.2 Bändikurssi (musiikki), pvMU	12
6.1.3 Tekstiilistä käsin (käsityö, tekstiilityön oppimisympäristö), pvKS1	13
6.1.4 Teknisen työn syventävä (käsityö, teknisen työn oppimisympäristö), pvKS.....	13
6.1.6 B2-saksa, pvSKB2	13
6.1.7 B2-espanja, pvEAB2	14
6.1.8 Luontoliikunta, pvLI	14
6.2 Lyhyet valinnaisaineet (2 x 1 vvh 9. luokalla)	14
6.2.1 Retkikurssi (muut valinnaiset opinnot), lvVAL1.....	15
6.2.2 Englannin kertauskurssi (englanti), lvEN1	15
6.2.3 Englannin syventävä (englanti), lvEN2.....	15
6.2.4 Ruotsia jatko-opintoja varten (ruotsi), lvRU.....	16
6.2.5 Tutkimusretki historiaan (historia), lvHI1	16
6.2.6 DIY – rentoa kässäilyä (käsityö, tekstiilityön oppimisympäristö), lvKS1.....	16
6.2.7 Luovaa käsityötä (käsityö, tekstiilityön oppimisympäristö), lvKS2.....	17
6.2.8 Tekninen rakentelu (käsityö, teknisen työn oppimisympäristö), lvKS3	17
6.2.9 Yhdessä liikkuen (liikunta), lvLI1	17
6.2.10 Sporttikurssi (liikunta), lvLI2	18
6.2.11 Kuntosaliturssi (liikunta), lvLI3	18
6.2.12 Kehonhuolto ja palautuminen (liikunta), lvLI4	18

6.2.13 Ohjaa ja innosta (liikunta), lvLI5	19
6.2.14 Kitarakurssi (musiikki), lvMU1	19
6.2.15 Pop-laulu (musiikki), lvMU2.....	19
6.2.16 Videokurssi (kuvataide), lvKU1	20
6.2.17 Sarjakuvakurssi (kuvataide), lvKU2.....	20
6.2.18 Ensiapu, lvTE	21
6.2.19 Hygieniapassi ja kotitalouden ilmiöt, lvKO	21

1 Mitä valinnaisuus tarkoittaa?

Valinnaisuus Pitkjärven koulussa käsittää taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ("taide- ja taitoainevalinta") sekä valinnaisaineet. **Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit** ovat osa yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Taide- ja taitoainevalinnaisista tunneista ei siis tule omaa, erillistä arvosanaa. Arviointi annetaan aina numerolla. Taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja valitsemalla oppilas jatkaa ja laajentaa valitsemansa taide- ja taitoaineen oppimäärää. Opetuksen sisällöt ja tavoitteet tulevat valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteista.

Valinnaisaineet puolestaan eivät ole osa yhteisen aineen opetusta ja ne arvioidaan aina erikseen. Valinnaisaineiden kurssit voivat liittyä mihin tahansa yhteiseen aineeseen, myös taide- ja taitoaineisiin. Ne voivat myös olla useasta oppiaineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Jos valinnaisaine liittyy johonkin yhteiseen oppiaineeseen, on sen tarkoitus tuoda yhteiseen oppiaineeseen jokin uusi näkökulma, sisältö, painotus tms. Opetuksen sisällöt ja tavoitteet eivät ole valtakunnallisia, vaan ne päätetään kunta- tai koulukohtaisesti. Vähintään 2 vvh:n valinnaisainekurssit arvioidaan numerolla, muut hyväksytyt/hylätyt.

Valintoja tehdään kahdessa vaiheessa. Seitsemännellä luokalla tehdään taide- ja taitoainevalinta sekä valitaan pitkä valinnaisaine. Molempia aineita opiskellaan kaksi tuntia viikossa sekä kahdeksannella että yhdeksännellä luokalla. Saksaa A2-kielenä lukevat tekevät vain taide- ja taitoainevalinnan (A2-kieli korvaa pitkän valinnaisaineen). Kahdeksannella luokalla kaikki oppilaat, myös A2-saksaa opiskelevat, valitsevat kaksi lyhyttä valinnaisainetta. Lyhyitä valinnaisaineita opiskellaan kaksi tuntia joka toisessa jaksossa yhdeksännellä luokalla.

Valinnaisuus Pitkjärven koulussa:

1. TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET TUNNIT ("TAIDE- JA TAITOAINEVALINTA")

- 2 vvh 8. ja 9. luokalla
- **Valitaan yksi aine**
- Valinta 7. luokalla

2. VALINNAISAIINEET

a) Pitkä valinnainen

- 2 vvh 8. ja 9. luokalla
- **Valitaan yksi kurssi** (huom. saksaa A2-kielenä lukevat eivät valitse)
- Valinta 7. luokalla

b) Lyhyt valinnainen

- 1 vvh 9. luokalla
- **Valitaan kaksi kurssia**
- Valinta 8. luokalla

2 Arvioinnista

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan aina numeroarvosanalla osana yhteistä oppiainetta. Oppiaineen päättöarviointi tehdään 9. luokan keväällä, kun oppiaineen koko oppimäärä on opiskeltu. Päättöarviointi ajoittuu viimeiselle lukuvuodelle eli 9. luokalle. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on saavuttanut oppiaineen oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso oppiaineen valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin.

Huom. Oppilaan taide- ja taitoaineiden oppimäärien päättöarviointien ajankohta ajoittuu oppilaskohtaisesti eri vuosiluokille 7, 8 tai 9 riippuen oppilaan valinnoista. Oppiaineesta annettu päättöarvosana siirtyy päättötodistukseen riippumatta siitä, millä vuosiluokalla päättöarviointi on tehty. Taide- ja taitoaineiden päättöarvosanat voivat vaikuttaa jatko-opintoihin haettaessa.

Vuosiluokilla 7-9 **vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisista aineista** annetaan numeroarvosana. Arvosana on yhteisestä oppiaineesta erillinen. Jos valinnaisaine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, merkitään oppiaine ja arvosana todistuksessa yhteisen oppiaineen alle. Valinnaisaineille (kieliä lukuun ottamatta) ei ole olemassa valtakunnallisia päättöarvioinnin kriteerejä, vaan arvosanan perustana on aineen oma opetussuunnitelma. Jonkin yhteisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi katsotun valinnaisaineen numeroarvosana voi vaikuttaa jatko-opintoihin haettaessa.

Valinnaisen kielen (A2- ja B2-kielet) numeerinen päättöarvosana vaikuttaa jatko-opintoihin haettaessa (muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta). Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso oppiaineen valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin. Numeerinen arviointi voidaan kuitenkin oppilaan huoltajan pyynnöstä muuttaa päättöarviointivaiheessa Hyväksytty-merkinnäksi, jolloin arvosana ei vaikuta jatko-opintoihin haettaessa.

Oppimäärältään **alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet** ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti (hyväksytty/hylätty). Hyväksytyt arvosanan saadakseen oppilaan tulee osallistua säännöllisesti opetukseen. Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa. Jos valinnaisaine katsotaan jonkin yhteisen aineen syventäviksi opinnoiksi, merkitään oppiaine ja arvosana (hyväksytty/hylätty) todistuksessa yhteisen oppiaineen alle.

Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen joko omassa koulussaan tai koulun vaihdon yhteydessä, päättötodistukseen merkitään molempien valinnaisaineiden nimet. Kesken jäänyt valinnaisaine arvioidaan numeroin, mikäli oppilas on ehtinyt suorittaa kyseisestä aineesta vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuisen osuuden. Mikäli osuus on alle kaksi vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä ”osallistunut”. Kesken jääneestä valinnaisesta aineesta merkitään todistukseen myös oppilaan suorittama tuntimäärä. Uudesta valinnaisesta aineesta tulee todistukseen joko numeroarvosana tai sanallinen arvio ”hyväksytty” riippuen siitä, minkä laajuiseksi kyseinen valinnainen aine on koulun opetussuunnitelmassa määritelty sekä merkintä opetussuunnitelman mukaisesta tuntimäärästä.

Taulukossa 1 esitetään, miltä arviointi voisi näyttää yhdeksännen luokan keväällä valinnaisuuden osalta. Esimerkissä valinnaisaineet on katsottu yhteisten aineiden syventäviksi opinnoiksi, joten oppiaine ja arvosana on merkitty yhteisen oppiaineen alle.

TAULUKKO 1. Esimerkki oppilaan valinnoista ja arvioinneista 9. luokan keväällä

	7. lk. joulu	7. lk. kevät	8. lk. joulu	8. lk. kevät	9. lk. joulu	9. lk. kevät	
Musiikki	8	8	9	9			
<i>Musiikki, valinnaiset opinnot</i>					hyv	hyv	= lyhyt valinnaisaine
Kuvataide	8	9	8	8	9	9	= taide- ja taitoainevalinta
Käsityö	7	8					
Kotitalous	8	8					
<i>Kotitalouden syventävä valinnainen</i>			8	9	8	9	= pitkä valinnaisaine
Liikunta	8	7	8	8	7	8	
<i>Liikunta, valinnaiset opinnot</i>					hyv	hyv	= lyhyt valinnaisaine

Yksittäisen oppiaineen arvioinnista kannattaa kysyä suoraan aineenopettajalta. Opinto-ohjaajat osaavat vastata yleisiin arviointia koskeviin kysymyksiin. Yhteyden opettajaan tai opoon saa esimerkiksi Wilmalla.

Perusopetuksen päättötodistuksessa valinnaisaineiden arviointien näkymät:

KANGASALAN KAUPUNKI

Pitkjärven koulu (7-9)

Testioppilas Pitkjärvi

040404A0404

PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÖTODISTUS

Oppilaan opinto-ohjelma	Laajuus	Arvio
Äidinkieli ja kirjallisuus		
Suomen kieli ja kirjallisuus	10 vvt	8 hyvä
Toinen kotimainen kieli		
Ruotsi, B1-oppimäärä	4 vvt	7 tyydyttävä*
Vieras kieli		
Englanti, A1-oppimäärä	7 vvt	8 hyvä
Englanti, valinnaiset opinnot	1 vvt	hyväksytty
Matematiikka	11 vvt	8 hyvä
Biologia	3,5 vvt	7 tyydyttävä
Maantieto	3,5 vvt	7 tyydyttävä
Fysiikka	3,5 vvt	8 hyvä
Kemia	3,5 vvt	8 hyvä
Historia	4 vvt	7 tyydyttävä
Yhteiskuntaoppi	3 vvt	9 kiitettävä
Uskonto/Elämäkatsomustieto	3 vvt	6 kohtalainen
Terveystieto	3 vvt	8 hyvä
Musiikki	2 vvt	9 kiitettävä
Musiikin syventävä valinnainen	4 vvt	9 kiitettävä
Kuvataide	2 vvt	7 tyydyttävä
Käsityö	7 vvt	9 kiitettävä
Kotitalous	3 vvt	9 kiitettävä
Liikunta	7 vvt	9 kiitettävä
Muut soveltavat valinnaiset		
Muut valinnaiset opinnot	1 vvt	hyväksytty

Oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista.

Lisätietoja: Tämä on testioppilaan testitodistus.

Oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Koulun opetuskieli: suomi

Kangasala

Anvasanat: erinomainen 10, kiitettävä 9, hyvä 8, tyydyttävä 7, kohtalainen 6, vältävä 5, hylätty 4, hyväksytty hyv

Perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehityksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehityksessä. Todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

3 Näin teet hyviä valintoja

Pohdi, miten perustelet valintojasi.

- Yleensä kannattaa valita aineita, joista olet kiinnostunut ja joissa olet saanut onnistumisen kokemuksia. Muista kuitenkin, että esimerkiksi hyvä todistusarvosana ei aina kerro kiinnostuksestasi.
- Yleensä ei kannata valita aineita, joiden opiskelu tuottaa sinulle entuudestaan vaikeuksia (poikkeuksena tukikurssit).
- Koulumenestys kannattaa huomioida erityisesti uusia kieliä valittaessa.

Pohdi, millä tiedoilla teet valintojasi.

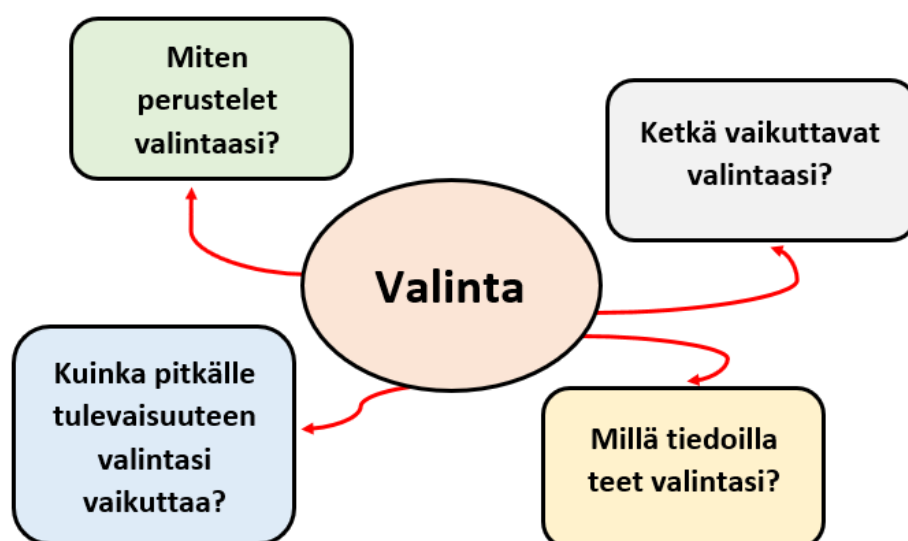
- Ota selvää, mitä eri aineissa tehdään: tutustu huolellisesti tähän oppaaseen ja kysele sisällöistä opettajilta. Ole tietoinen siitä, mitä valitset.

Pohdi, ketkä vaikuttavat valintoihisi.

- Valinnoista on hyvä puhua kotona tai vaikkapa kavereiden kanssa. Lopulliset valinnat kannattaa kuitenkin tehdä itsenäisesti.

Pohdi, kuinka pitkälle tulevaisuutesi valinnat vaikuttavat.

- Huomioi, että tekemäsi valinnat ovat sitovia. Niitä ei ole välttämättä mahdollista muuttaa jälkikäteen.
- Voit muokata valinnoillasi melko paljon 8. ja 9. luokan lukujärjestystäsi. Valitsemiasi aineita on 8. luokalla keskimäärin 4h/vko ja 9. luokalla 6h/vko. Käytä tämä mahdollisuus hyväksesi ja tee harkitut valinnat.
- Hyvät arvosanat taide- ja taitoainevalinnasta sekä pitkistä valinnaisaineista nostavat keskiarvoasi.
- Mikään valinta ei ole esteenä jatko-opintoihin pääsyyn.
- Taide- ja taitoainevalinnan sekä pitkän valinnaisaineen arvosanat vaikuttavat jatko-opintoihin pääsyyn (pääosin ammatilliset oppilaitokset).

4 Kangasalan kaupungin perusopetuksen tuntijako

TAULUKKO 2. Kangasalan kaupungin perusopetuksen tuntijako vuosiluokilla 7-9

Aine	7 lk.	8 lk.	9 lk.	Yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus	3,0	4,0	3,0	10,0
A1-kieli: englanti	2,0	2,0	3,0	7,0
B1-kieli: ruotsi	2,0	1,0	1,0	4,0
Matematiikka	3,0	4,0	4,0	11,0
Biologia ja maantieto	2,0	2,0	3,0	7,0
Fysiikka ja kemia	2,0	3,0	2,0	7,0
Terveystieto	0,5	1,5	1,0	3,0
<i>Ympäristö- ja luonnontietoaineet yht.</i>	4,5	6,5	6,0	17,0
Uskonto/Elämäntutkimus	1,0	1,0	1,0	3,0
Historia ja yhteiskuntaoppi	2,0	2,0	3,0	7,0
Musiikki	1,0	1,0	0,0	2,0
Kuvataide	2,0	0,0	0,0	2,0
Käsityö	3,0	0,0	0,0	3,0
Liikunta	2,0	3,0	2,0	7,0
Kotitalous	3,0	0,0	0,0	3,0
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset	0,0	2,0	2,0	4,0
<i>Taide- ja taitoaineet yht.</i>	11,0	6,0	4,0	21,0
Oppilaanohjaus	0,5	0,5	1,0	2,0
Valinnaiset aineet	0,0	2,0	4,0	6,0
Oppilaan vähimmäistuntimäärä	29,0	29,0	30,0	88,0
(Vapaaehtoinen A2-kieli)	2,0	2,0	2,0	6,0
(Vapaaehtoinen B2-kieli)		2,0	2,0	4,0

Arviointi:

Numeroarviointi. Kuvataiteen arvioinnissa painotetaan luovuutta, taiteellista ilmaisua, teknisiä taitoja sekä kykyä perustella tehtyjä valintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon myös työskentely, materiaalin käsittely, omatoimisuus ja ryhmätyötaidot

5.3 Käsityö, vKS

Tavoitteet:

Tavoitteena on syventää ja laajentaa käsityön osaamista sekä antaa valmiuksia selvittää elämässä käsityön taitoja vaativista tilanteista käsityöilmaisun, muotoilun ja teknologian keinoin. Oppilas saa valmiuksia toteuttaa monimateriaalisen käsityön suunnittelu- ja valmistusprosesseja. Tekeminen on kokeilevaa, keksivää ja tutkivaa.

Sisältö:

Kurssilla pääsee hyödyntämään laajasti käsityön työtapoja, materiaaleja sekä käsityön välineitä, koneita ja laitteita. Käsityön opetuksessa painotetaan oppilaiden omia kiinnostuksen kohteita, joita on mahdollista toteuttaa teknisen työn ja tekstiilintyön oppimisympäristöissä. Oppilas pääsee toteuttamaan omia projekteja, joissa hän tutustuu monimateriaaliseen työskentelyyn kehittäen omaa osaamistaan.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arviointiin vaikuttaa jatkuva näyttö, tuotteen suunnittelu ja ideointi, valmistunut tuote ja itse valmistusprosessi. Vaikuttaa käsityön päättöarvosanaan.

5.4 Musiikki, vMU

Tavoitteet:

Ohjataan oppilasta kehittämään ja syventämään omia soitto- ja/tai laulutaitojaan. Ainutlaatuinen mahdollisuus päästä musisoimaan isommalla porukalla yhdessä. Aiempaa soittokokemusta ei tarvitse olla. Tutustumme monipuolisesti musiikin eri tyylilajeihin yhteismusisoinnin kautta sekä kuunnellen. Yhdessä tekemällä opitaan yhteistyötaitoja ja ryhmässä toimimisen taidot kehittyvät.

Sisältö:

Painopiste on yhteismusisoinnissa. Oppilas voi keskittyä haluamansa soittimen/laulun harjoitteluun tai harjoitella useampaa soitinta kiinnostuksen mukaan. Soitamme monipuolisesti musiikkia eri tyylilajeista ja lisäksi oppilailla on mahdollisuus toivoa omia suosikkejaan. Halutessasi on mahdollista tutustua myös musiikkiteknologian mahdollisuuksiin, kuten äänentoistolaitteisiin, äänittämiseen ja miksaamiseen.

Arviointi:

Numeroarviointi, joka perustuu pääasiassa tunnilla työskentelyyn, jatkuvaan näyttöön ja omien taitojen kehittymiseen. Vaikuttaa musiikin päättöarvosanaan.

6 Valinnaisaineet

6.1 Pitkät valinnaisaineet (2 vvh 8. ja 9. luokalla)

Oppilaat valitsevat yhden pitkän valinnaisaineen. Valinta tehdään seitsemännellä luokalla. Jos oppilas opiskelee A2-kieltä (saksaa, espanjaa), korvaa A2-kieli pitkän valinnaisaineen.

6.1.1 Makuja arkeen ja juhlaan (kotitalous), pvKO

Tavoitteet:

Tunneilla kehitetään ruuanvalmistus- ja leivontataitoja sekä muita kotitalouden sisältöalueiden aiheita.

Sisältö:

Kahden vuoden opintokokonaisuus on jaettu moneen ja monipuoliseen aihekokonaisuuteen. Aiheina mm. tuttujen ruokien ja leivonnaisten kertaaminen, piparkakkutaloprojekti, erityisruokavaliot, kansainväliset ruoat, kasvisruokavaliot, somen trendireseptit ja juhlat. Oppitunneilla voidaan suunnitella ja toteuttaa erilaisia projekteja.

Arviointi:

Numeroarviointi, joka perustuu pääasiassa tunnilla työskentelyyn ja jatkuvaan näyttöön. Mahdolliset kokeet vaikuttavat arviointiin.

6.1.2 Bändikurssi (musiikki), pvMU

Tavoitteet:

Tavoitteena on kehittää oppilaiden soitto- ja/tai laulutaitoja sekä tekniikoita. Sinulla ei kuitenkaan tarvitse olla aiempaa soittokokemusta, vaan 7. luokalla opitut taidot riittävät mainiosti. Näitä taitoja sovellamme yhdessä bändissä soittaen ja laulaen. Vahvistamme oppilaiden yhteistyötaitoja ryhmässä toimimalla. Tutustumme monipuolisesti eri musiikkityyleihin ja opimme niiden erityispiirteitä. Loistava mahdollisuus opetella myös äänentoistolaitteiden ja vahvistimien käyttöä. Halukkaat esiintyjät oppivat myös esiintymistaitoja.

Sisältö:

Tämä kurssi on suunniteltu kaikille, jotka haluavat oppia soittamaan bändissä ja ovat kiinnostuneita kehittämään omaa soitto- ja/tai laulutaitoaan. Kurssilla tutustutaan bändisoiton perusteisiin ja eri soittimien (kitara, basso, rummut, koskettimet, laulu) rooleihin yhtyeessä. Bändisoittotilanteissa oppilas voi keskittyä haluamansa soittimen/laulun harjoitteluun tai harjoitella useampaa soitinta kiinnostuksen mukaan. Opettelemme yhdessä monipuolista ohjelmistoa, joka kattaa eri tyyllilajeja rockista poppiin ja rautaisista klassikoista oppilaiden omiin toiveisiin. Kurssilla opit käyttämään myös äänentoistolaitteita ja vahvistimia. Halutessasi sinulla on mahdollisuus osallistua myös bändikonserttiin ja koulun musiikkiesityksiin.

Arviointi:

Numeroarviointi, joka perustuu pääasiassa tunnilla työskentelyyn ja jatkuvaan näyttöön.

6.1.3 Tekstiilistä käsin (käsityö, tekstiilityön oppimisympäristö), pvKS1

Tavoitteet:

Ohjataan oppilasta kokeilemaan rohkeasti omia ideoita ja syventämään tekstiilityön osaamista. Kurssi kehittää kädentaitoja, innostaa yksilölliseen suunnitteluun ja laadukkaiden tuotteiden valmistamiseen.

Sisältö:

Kurssi on jaettu erilaisiin aihekokonaisuuksiin, joiden suunnitteluun oppilaat otetaan mukaan. Aiheet liittyvät muun muassa muotitrendeihin ja käsityötekniikoihin, kuten ompeluun, neulomiseen, virkkaamiseen, kirjontaan, tuunaamiseen ja muihin käsityön erikoistekniikoihin. Oppilas suunnittelee ja valmistaa aiheeseen sopivia tuotteita oman kiinnostuksensa perusteella. Samalla saadaan tietoa suunnittelusta, materiaaleista, välineistä, ohjeiden lukemisesta, kulttuuriperinteestä ja pukeutumisesta. Jos oppilas valitsee taito- ja taideaine valinnaisen sekä pitkän valinnaisaineen, on hänen mahdollista toteuttaa laajempia omia projekteja, kuten vaatteiden ja sisustustekstiilien suunnittelua.

Arviointi:

Numeroarvioinnissa huomioidaan käytännön tuntityöskentely, valmistunut tuote ja prosessin dokumentointi.

6.1.4 Teknisen työn syventävä (käsityö, teknisen työn oppimisympäristö), pvKS

Tavoitteet:

Aikaisemmin opittujen perustaitojen syventäminen sekä teknisen tietoperustan laajentaminen. Kurssi on tarkoitettu oppilaalle, joka on kiinnostunut erityisesti tekniikasta ja teknologiasta. Pyrkimyksenä on myös oppilaan oman ajattelun ja ideoinnin vahvistaminen.

Sisältö:

Kurssilla toteutetaan pääasiassa omiin suunnitelmiin perustuvia projekteja alkaen aina suunnittelusta valmiiseen tuotteeseen saakka. Aihealueina metalli-, puu- ja sähköoppi. Syvennetään materiaalitietoutta ja laajennetaan jo olemassa olevia tietoja sekä taitoja.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arviointiin vaikuttaa jatkuva näyttö, valmistunut tuote ja itse valmistusprosessi.

6.1.6 B2-saksa, pvSKB2

Tavoitteet:

Oppilas selviää jokapäiväisen elämän puhetilanteissa käyttäen luonnollista ja sujuvaa ääntämistä ja puhetapaa, ymmärtää helpohkoja tekstejä, osaa kirjoittaa lyhyitä viestejä, omaksuu keskeisimpiä sanoja, sanontoja, rakenteita ja tuntee kielialueen kulttuuria.

Sisältö:

Harjoitellaan arkipäivän tilanteissa tarvittavaa kieltä monipuolisilla työtavoilla. Työskentely tapahtuu usein pareittain tai pienissä ryhmissä. Tutustutaan myös saksankielisten maiden kulttuuriin.

Arviointi:

Numeroarviointi, joka perustuu jatkuvaan näyttöön. Arvioinnissa huomioidaan tuntityöskentely ja kokeet.

6.1.7 B2-espanja, pvEAB2

Tavoitteet:

Tutustutaan espanjankielisten maiden kulttuuriin ja elämäntapaan. Opitaan kertomaan perusasioita itsestä ja viestimään arkisissa tilanteissa espanjan kielellä.

Sisältö:

Kieltä harjoitellaan monipuolisesti suullisin ja kirjallisin tehtävin, apuna mm. videot, musiikki ja pelit. Aiheita ovat arkiset viestintätilanteet, nuoret itse, oma maa sekä espanjankielisten maiden kulttuuri ja tavat.

Arviointi:

Numeroarviointi, joka perustuu suullisiin ja kirjallisiin näyttöihin.

6.1.8 Luontoliikunta, pvLI

Tavoitteet:

Kaipaatko vaihtelua perusliikuntaan? Haluatko pois luokasta, pois ruudulta ja oikeasti tekemään jotain siistiä? Pitkä luontoliikunta on valinnaisaine, jossa ei istuta – täällä mennään, koetaan ja kokeillaan! Saat elämyksiä ja kokemuksia luonnossa ympäri vuoden, onnistumisen kokemuksia, kun uskallat kokeilla itsellesi jotain uutta, kehität kestävyyttä, rohkeutta ja yhteistyötaitoja sekä opit hyödyllisiä arjen ja vapaa-ajan taitoja.

Sisältö:

Tutustutaan luonnossa liikkumisen monipuolisuuteen, kuten vesillä liikkumiseen, talviretkeilyyn eri lajien parissa. Oppilaat pääsevät vaikuttamaan valinnaisen sisältöihin. Et tarvitse aiempaa kokemusta – riittää, että olet valmis lähtemään mukaan. Osa tunteista voidaan toteuttaa pidempinä retkinä.

Arviointi:

Numeroarviointi

6.2 Lyhyet valinnaisaineet (2 x 1 vvh 9. luokalla)

Kaikki oppilaat valitsevat kaksi lyhyttä valinnaisainetta. Valinnat tehdään kahdeksannella luokalla.

6.2.1 Retkikurssi (muut valinnaiset opinnot), lvVAL1

Tavoitteet:

Tutustutaan retkeilytaitoihin luokkatunneilla teoriassa ja käytännössä. Opetellaan retkelle varustautumista sekä retkiruoan valmistamista. Vahvistetaan suunnistus- ja kartanlukutaitoja. Syvennetään suomalaisen luonnon tuntemusta. Patikoidaan kaksi päiväretkeä eri kansallispuistoissa, toinen syksyllä ja toinen keväällä.

Sisältö:

Tehdään kaksi päiväretkeä, joilla harjoitellaan retkeilytaitoja. Toinen retkistä tehdään Seitsemisen kansallispuistoon ja toinen Isojärven kansallispuistoon. Valmistetaan ruoka retkikeittimillä ja ruokaillaan maasto-olosuhteissa. Tutustutaan kohteiden metsä- ja suoluontoon. Toteutetaan retkelle ja metsäympäristöön soveltuvia liikunta-aktiiviteetteja. Kurssiin sisältyy jakojen 1 ja 3 oppituntiosuudet, joilla tutustutaan retkeilyssä tarvittavaan varusteisiin ja ruuanlaittoon, harjoitellaan keskeisiä ensiapu-, retkeily-, kartanluku- ja suunnistustaitoja sekä tutustutaan jokamiehenoikeuksiin, luonnonsuojeluun ja kansallispuistoihin. Retkien yhteydessä suoritetaan osa kurssin koko tuntimäärästä. Kurssille osallistuminen edellyttää, että oppilaalla ei ole lähtökohtaisesti sellaisia fyysisiä rajoitteita, jotka estäisivät päiväretken n. 10 km mittaisen polkureitin kävelemistä. Retkeilyvarusteiden puute ei estä kurssille osallistumista.

Arviointi:

Hyväksytty/hylätty

6.2.2 Englannin kertauskurssi (englanti), lvEN1

Tavoitteet:

Vahvistaa oppilaan englannin kielen perustaitoja. Kurssi on tarkoitettu englannin opiskelun tueksi niille oppilaille, jotka 8. luokalla ovat saaneet korkeintaan tyydyttävän (7) arvosanan.

Sisältö:

Kurssilla kerrataan aikaisemmin opittuja perusrakenteita ja -sanastoa sekä tuetaan 9. luokalla opiskeltavien asioiden omaksumista monipuolisia työtapoja käyttäen.

Arviointi:

Hyväksytty/hylätty. Kurssin hyväksytty suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista.

6.2.3 Englannin syventävä (englanti), lvEN2

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on laajentaa oppilaan englannin kielen taitoja. Kurssille osallistuminen edellyttää, että oppilaalla on valmius ja rohkeus käyttää englantia suullisesti oppilasryhmässä. Kurssi on tarkoitettu niille oppilaille, jotka 8. luokalla ovat saaneet englannista arvosanan 8–10.

Sisältö:

Kurssilla syvennetään oppilaan taitoja kielen eri osa-alueilla monipuolisia työtapoja käyttäen. Kurssilla tutustutaan myös englanninkielisten maiden kulttuureihin.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Kurssin hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista.

6.2.4 Ruotsia jatko-opintoja varten (ruotsi), lvRU

Tavoitteet:

Vahvistaa oppilaan valmiuksia jatkaa ruotsin opintoja peruskoulun jälkeen. Kurssia suositellaan erityisesti lukioon jatkaville, mutta kurssille ovat tervetulleita kaikki, jotka ovat motivoituneita parantamaan ruotsin kielen taitoaan.

Sisältö:

Vahvistetaan ja laajennetaan ruotsin kielen keskeisintä sanastoa ja rakenteita.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Kurssin hyväksytyt suorittaminen edellyttää aktiivista osallistumista.

6.2.5 Tutkimusretki historiaan (historia), lvHI1

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on syventyä historian eri ilmiöihin ja tapahtumiin.

Sisältö:

Kurssilla tarkastellaan historian tapahtumia ja ilmiöitä sekä yläkoulun historian oppisisältöjen ulkopuolelle jääviä aikakausia, kuten muinaisen Egyptin historiaa, antiikin Roomaa, keskiaikaa jne. Osittain kurssin sisältö määrittyy oppilaiden mielenkiinnon ja toiveiden mukaan. Kurssilla pyritään käyttämään monipuolisia työskentelymenetelmiä ja tehdään paljon yksilö-, pari- ja ryhmätöitä. Kurssiin pyritään sisällyttämään myös vierailu esim. museoon.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Oppilailta edellytetään aktiivisuutta ja kiinnostusta.

6.2.6 DIY – rentoa kässäilyä (käsityö, tekstiilityön oppimisympäristö), lvKS1

Tavoitteet:

Ohjataan oppilasta innostumaan käsitöistä ja tekemään itselleen mielekkäitä projekteja.

Sisältö:

Jäikö jokin ompeluprojekti tekemättä peruskoulun aikana tai onko sinulla halua oppia jokin uusi tekniikka? DIY-kurssilla on tarkoitus toteuttaa rentoja, hyvän mielen projekteja tekstiilikäsityön keinoin oman taitotasonsa mukaan. Voit tehdä yhden isomman työn tai valita muutamia pieniä.

Arviointi:

Hyväksytty/ hylätty

6.2.7 Luovaa käsityötä (käsityö, tekstiilityön oppimisympäristö), lvKS2

Tavoitteet:

Tekstiilikäsityön taitojen syventäminen luovin keinoin, itseilmaisun ja kuvallisen ilmaisun kehittäminen

Sisältö:

Toteutetaan projekteja käsityön ja kuvataiteen keinoin, perehdyttäen tekstiilitaiteeseen. Kurssilla on mahdollista kokeilla luovuuttaan, tehdä taiteellisempia töitä sekä kehittää itseilmaisua monipuolisten materiaalien avulla.

Arviointi:

Hyväksytty/ hylätty

6.2.8 Tekninen rakentelu (käsityö, teknisen työn oppimisympäristö), lvKS3

Tavoitteet:

Tutkitaan erilaisia ilmiöitä tekemällä. Tätä kautta pyritään käytännönläheisen ajattelun vahvistamiseen.

Sisältö:

Toteutetaan projekteja, joissa yhdistellään eri materiaaleja ja tekniikoita. Aihealueina ovat metalli-, puu- ja sähköoppi. Kurssiin kuuluvat yhteiset harjoitustehtävät.

Arviointi:

Hyväksytty/ hylätty

6.2.9 Yhdessä liikkuen (liikunta), lvLI1

HUOM! Voit valita joko Yhdessä liikkuen -kurssin tai sporttikurssin, mutta et molempia.

Tavoitteet:

Monipuolinen liikuntataitojen vahvistaminen, ryhmässä toiminen, ilo ja virkistys.

Sisältö:

Kurssi soveltuu oppilaille, jotka nauttivat aktiivisesta liikkumisesta ilman suurta kilpailullisuutta. Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa mahdollisimman monipuoliseksi, sisältäen mm. joukkuepallolajeja, erilaisia pelejä ja leikkejä, kuntoliikuntaa jne. Kurssi on Sporttikurssiin (6.2.9) verrattuna taitotasoltaan hieman matalamman kynnyksen kurssi. Kurssi toteutetaan sekaryhmänä, mutta on suunnattu enemmän tytöille ja hieman leppoisammasta tekemisestä pitävillä pojille. Osallistujilta odotetaan kiinnostusta ja intoa aktiiviseen liikuntaan sisällöstä riippumatta.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.10 Sporttikurssi (liikunta), lvL12

HUOM! Voit valita joko Sporttikurssin tai Yhdessä liikkuen -kurssin, mutta et molempia.

Tavoitteet:

Monipuolinen liikuntataitojen vahvistaminen, ryhmässä toiminen, ilo ja virkistys.

Sisältö:

Kurssi soveltuu oppilaille, jotka nauttivat aktiivisesta liikkumisesta ja vauhdikkaista, hieman kilpailullisemmista peleistä. Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa mahdollisimman monipuoliseksi, sisältäen mm. joukkuepallolajeja, erilaisia pelejä ja leikkejä, kuntoliikuntaa jne. Kurssi eroaa Yhdessä liikkuen –kurssista (6.2.8) siinä, että tavoitteena on saada nopeatempoisemmat ja taitotasoltaan kovemmat pelit ja harjoitteet. Kurssi toteutetaan sekaryhmänä, mutta on suunnattu enemmän pojille ja kovista peleistä pitävillä tytöille. Kurssille osallistujilta odotetaan kiinnostusta tehokkaaseen liikuntaan sisällöstä riippumatta.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.11 Kuntosaliturssi (liikunta), lvL13

Tavoitteet:

Kurssilla syvennetään tietoja ja taitoja kuntosaliharjoittelussa sekä tehdään erilaisia kuntosaliharjoitteita. Yhdelle kurssille voidaan ottaa max. 20 oppilasta.

Sisältö:

Aluksi tutustutaan erilaisiin kuntosaliharjoittelun muotoihin. Sen jälkeen harjoitellaan oman kuntosaliohjelman laatimista ja toteuttamista.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.12 Kehonhuolto ja palautuminen (liikunta), lvL14

Tavoitteet:

Erilaisiin kehonhuoltomenetelmiin tutustuminen, rentoutuminen, virkistävä ja palauttava matalasykkeinen liikunta.

Sisältö:

Kurssilla tehdään erilaisia kehonhuoltoharjoitteita (esim. venyttelyt, pilates, pallohieronta), käydään palauttavilla kävelylenkeillä ja tehdään erilaisia rentoutusharjoituksia.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.13 Ohjaa ja innosta (liikunta), lvL15

Tavoitteet:

Haluatko oppia ohjaamaan pelejä ja liikuntatuokioita?

Kurssi sopii sinulle, joka pidät liikunnasta, haluat lisää itsevarmuutta esiintymiseen tai olet kiinnostunut ohjaamisesta. Aiempi ohjauskokemus ei ole tarpeen – innostus riittää!

Sisältö:

Kurssilla harjoitellaan liikunnan ohjaamista, ryhmän johtamista ja kannustavaa vuorovaikutusta. Suunnittelet ja toteutat erilaisia liikuntahetkiä yhdessä muiden kanssa.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.14 Kitarakurssi (musiikki), lvMU1

Tavoitteet:

Monipuolinen kitaransoittotaitojen oppiminen, ryhmässä toimiminen, musiikista nauttiminen.

Sisältö:

Kurssilla opetellaan kitaran soiton perusteita, kuten sointumerkeistä soittamista eri tavoilla ja melodioiden soittamista tabulatuurin avulla. Lisäksi opettelemme soittamaan tunnettuja kitarariffejä. Voit opetella soittamaan kitaralla myös omia suosikkikappaleitasi. Akustisen kitaran lisäksi sinulla on mahdollisuus paneutua myös sähkökitaran soittoon ja vahvistimen käyttöön. Kitarakurssi on mainio tapa perehtyä kitaran soittoon. Se on myös erinomainen pari bändikurssin tai valinnaismusiikin kaveriksi. Kurssi ei edellytä aiempaa soittokokemusta tai omaa soitinta.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.15 Pop-laulu (musiikki), lvMU2

Tavoitteet:

Laulutaidon ja äänenkäytön kehittäminen, rohkaistuminen oman äänen käytössä, laulamisesta nauttiminen

Sisältö:

Harjoittelemme laulutekniikan perusteita ja tutustumme äänenhuoltoon. Laulamme monipuolisesti popmusiikkia ja pyrimme rohkeaan äänenkäyttöön sekä ilmaisuun. Harjoittelemme laulua ilman äänentoistoa sekä mikrofoniin kanssa. Kokeilemme yksinäisen laulun lisäksi myös äänissä laulamista eli stemmalaulua ja välillä laulamme karaokea. Sinulla on mahdollisuus tehdä kurssin aikana 1-2 kappaleen äänite.

Arviointi:

Hyväksytty/hylätty. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.16 Videokurssi (kuvataide), lvKU1

Tavoitteet:

Kurssin tavoitteena on videokuvauksen perustekniikoiden ja lainalaisuuksien hallitseminen, sekä ryhmätyöskentelyn opettelu.

Sisältö:

Videokurssilla perehdytään videokuvaukseen, editointiin ja käsikirjoituksen tekoon. Kurssilla opiskelevat tekevät ryhmässä aluksi harjoituksia, joissa opetellaan mm. videokameran käyttämisen, liikkuvan kuvan, editoinnin, valaistuksen ja äänen käsittelyn perusteita. Kurssilla on mahdollisuus tehdä musiikkivideo valittuun kappaleeseen tai käsikirjoitettu ja näytelty lyhytelokuva erikoisefekteineen. Mahdollista on myös yhteistyö musiikin valinnaiskursien tekemän musiikin parissa niistä tehtyjen musiikkivideoiden muodossa. Käytössämme on videokameroita ja iMac-koneita Adobe Premiere Elements ohjelmistolla.

Kurssille voidaan ottaa korkeintaan 15 oppilasta, koska laitteisto rajaa oppilasmäärän koon. Aluksi muodostetaan työryhmät ja kuvataan lyhyitä harjoituksia, joissa tutustutaan videokuvaustekniikkaan.

Kurssi soveltuu oppilaille, jotka kykenevät tavoitteelliseen työskentelyyn yhdessä.

Arviointi:

Hyväksytty/hylätty

6.2.17 Sarjakuvakurssi (kuvataide), lvKU2

Tavoitteet:

Tutustutaan sarjakuvan kieleen ja sarjakuvan eri tyyleihin. Tavoitteena on oppia hallitsemaan koko sarjakuvanteon prosessi ideoinnista suunnitteluun, toteutukseen ja julkaisuun. Tarkastellaan omia tuotoksia sekä asetetaan tavoitteet omalle oppimiselle. Kurssi kehittää oppilaan sarjakuvailmaisua ja piirustustaitoa.

Sisältö:

Toteutetaan omia ideoita sarjakuvina. Piirretään sarjakuvahahmoja ja kehitellään omia sarjakuvaolentoja. Opetellaan sarjakuvan tehokeinojen ja tekstin yhdistämistä kuvaan. Tutkitaan kuvakulmien ja – kokojen mahdollisuuksia juonen kehittämisessä. Kurssi sisältää sarjakuvien tutkimista, käsikirjoittamista, luonnostelua ja piirtämistä.

Useiden harjoitustöiden kautta tutustutaan tyyliin ja tekniikoihin. Aihealueita ovat mm. värillinen sarjakuva, rastereiden käyttö ilmaisussa, sarjakuvalehden toteuttaminen oman kiinnostuksen mukaan sekä mahdollisesti sarjakuvapiirtäjän työhön tutustuminen.

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Hyväksytyt suoritukset edellyttävät aktiivista harjoitusten edistämistä.

6.2.18 Ensiapu, lvTE

Tavoitteet:

Opetellaan perustietoja ja –taitoja, miten toimia hätätilanteessa ja tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa. Lisäksi mietitään vaaratilanteiden tunnistamista ja ennaltaehkäisyä.

Sisältö:

Työtapoina yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, toiminnalliset harjoitukset, keskustelut ja mahdolliset vierailut. Sisältönä mm.:

- Ensiapua vaativat tilanteet ja niiden ennaltaehkäisy
- Toiminta onnettomuuden ja sairauskohtauksien sattuessa
- Tajuttomalle annettava ensiapu
- Painelu-puhalluselvytys
- Sairauskohtaukset
- Erityyppiset haavat, eriaisteiset palovammat ja sähkötapaturmat
- Murtumat, nivelvammat ja myrkytykset
- Vaaratilanteiden tunnistaminen

Arviointi:

Hyväksytyt/hylätyt. Arviointi perustuu läsnäoloon ja aktiiviseen osallistumiseen tunneilla.

6.2.19 Hygieniapassi ja kotitalouden ilmiöt, lvKO

Tavoitteet:

Hallita elintarvikehygienian perusteet niin, että pystyt kurssin loppuun suorittamaan hyväksytyksi Ruokaviraston hygieniapassitestin. Ymmärtää ruoanvalmistuksen ja leivonnan erilaisia ilmiöitä ja tekijöitä, mitkä vaikuttavat lopputulokseen.

Sisältö:

Tällä kurssilla opiskellaan hygieniapassitestiin vaadittavat perustiedot. Osa opetuksesta on teoriaopiskelua, jolla valmistaudutaan testiä varten. Hygieniapassin hankkiminen tuo monelle lisätulot hakiessa kesätyöpaikkaa.

Lisäksi kurssilla tehdään käytännön ruoanvalmistus- ja leivontatehtäviä, joiden tavoitteena on syventää kotitalouden osaamista erityisesti elintarvikehygienian näkökulmasta. Kurssilla tutustutaan myös ruoanvalmistuksen ja leivonnan erilaisiin ilmiöihin.

Arviointi:

Hyväksytty/hylätty. Hyväksytyn suorituksen edellytyksenä on hyväksytysti suoritettu hygieniapassitesti sekä aktiivinen läsnäolo.